

Nr 56

LANDSKAPSLAG

om sysselsättningsfrämjande utbildning

Föredragen för Republikens President den 21 augusti 2015

Utfärdad i Mariehamn den 10 september 2015

I enlighet med lagtingets beslut¹ föreskrivs:

1 §

Utbildningens syfte

För att tillgodose arbetsmarknadens behov av utbildad arbetskraft och motverka arbetslöshet samt stärka den enskildes möjlighet att få eller behålla ett bestående arbete ordnas sysselsättningsfrämjande utbildning enligt bestämmelserna i denna lag.

Den sysselsättningsfrämjande utbildningen ska i första hand rikta sig till personer som är 20 år eller äldre.

2 §

Utbildningens innehåll

Den sysselsättningsfrämjande utbildningen ska i huvudsak främja yrkesfärdigheterna. Allmänbildande utbildning på såväl grundskolenivå som gymnasienivå kan ordnas som sysselsättningsfrämjande utbildning, om avsaknaden av sådan utbildning hindrar någon från att genomgå en yrkesutbildning. Den sys-

sättningsfrämjande utbildningen kan även innehålla lärande i arbete och praktik.

Sysselsättningsfrämjande utbildning kan även ordnas som integrationsutbildning enligt 20 § i landskapslagen (2012:74) om främjande av integration.

Studier som leder till högskoleexamen kan ordnas som sysselsättningsfrämjande utbildning för att en avbruten högskoleutbildning ska kunna slutföras. Ett villkor för att studier som leder till högskoleexamen ska kunna ordnas är att minst ett år förflutit sedan studierna bevisligen avbröts. Dessutom är det ett villkor att slutförande av studierna beräknas kräva heltidsstudier enligt 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (FFS 1290/2002), med beaktande av avvikelserna i 8 § i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland lagen om utkomstskydd för arbetslösa, i högst

1) 12 månader för den som antagits för att avlägga en mastersexamen,

2) 18 månader för den som antagits för att avlägga en bachelorexamen,

¹) LF nr 18/2014-2015

FNU bet. nr 17/2014-2015

3) 24 månader för den som antagits för att avlägga såväl en bachelor- som masterexamen eller masterexamen, när utbildningen inte erbjuder möjlighet att avlägga en bachelorexamen.

3 §

Anskaffning av utbildning

För enskilda studerande anskaffar Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet och för grupper av studerande anskaffar landskapsregeringen sysselsättningsfrämjande utbildning av utbildningsanordnare med de anslag som anvisats för detta ändamål i landskapsbudgeten. Den sysselsättningsfrämjande utbildningen kan ordnas vid landskapets skolor, utbildningsanordnare som är erkänd av nationell utbildningsmyndighet eller av någon annan av landskapsregeringen godkänd utbildningsanordnare.

4 §

Gemensam anskaffning av utbildning

Sysselsättningsfrämjande utbildning kan med avvikelse från bestämmelserna i 3 § skötas så att arbetsgivaren, en uppdragsgivare till den som ämnar bli företagare eller ett företag som överlåter företagarrättigheterna tillsammans med arbetsmarknads- och studieservicemyndighet eller landskapsregeringen deltar i finansieringen av utbildningen när utbildningen ordnas

1) för en viss arbetsgivares blivande arbetsgivare eller redan anställda eller hyrda arbetsgivare eller

2) för dem som ämnar bli företagare och skulle ha ett fåtal uppdragsgivare eller som har för avsikt att skaffa sig företagarrättigheter från ett annat företag.

I den utbildning som anskaffas gemensamt kan även en sådan företagare som avses i 1 kap. 6 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (FFS 1290/2002) delta. Den andel av en sådan företagares utbildning som landskapet finansierar utgör ett stöd enligt kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 om tillämpning av artiklarna 87 och 88 i fördraget på stöd av mindre betydelse.

5 §

Avtal om utbildning

Om en utbildning anskaffas enligt denna lag ska ett skriftligt avtal upprättas mellan arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten eller landskapsregeringen och utbildningsanordnaren. Om utbildningen anskaffas gemensamt enligt 4 § ska också arbetsgivaren, uppdragsgivaren eller företagaren vara part i avtalet.

Närmare bestämmelser om det förfarande som föregår avtalet, förfarandet vid beslut om avtal, när avtal ska ingås samt innehållet i avtalet kan utfärdas i landskapsförordning.

6 §

Antagning av studerande

Som studerande kan antas en person som har ett av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten konstaterat behov av och lämplighet för en sysselsättningsfrämjande utbildning och

1) som är arbetslös eller hotas av arbetslöshet,

2) som är i behov av utbildning för att upprätthålla eller förbättra sina yrkesfärdigheter eller

3) som är i behov av utbildning för att få ett yrke eller övergå till ett yrke där det råder betydande brist på yrkeskunlig arbetskraft.

En person som är under 20 år och som har fullgjort sin läroplikt kan antas till en utbildning som ger yrkesfärdigheter endast om det inte är möjligt eller annars ändamålsenligt att genomföra utbildningen som frivilliga studier.

Vid antagningen av studerande till en utbildning som leder till examen tillämpas dessutom bestämmelserna om grunderna för antagning av studerande och behörighet för studier i landskapslagen (2011:13) om gymnasieutbildning, landskapslagen (2002:81) om Högskolan på Åland eller motsvarande regelverk som är gällande för en extern utbildningsanordnare som arbetsmarknads- och studieservicemyndighet eller landskapsregeringen köper sina utbildningstjänster av. Med en extern utbildningsanordnare avses en annan utbildningsanordnare än landskapet. I fråga om sysselsättningsfrämjande utbildning som inte leder till examen beslutar arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten om grunderna för antagningen av de studerande.

Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet antar studerande till den sysselsättningsfrämjande utbildningen.

Närmare bestämmelser om antagningsförfarandet kan utfärdas i landskapsförordning.

7 §

Studerandes rättigheter och skyldigheter

En studerande har rätt att få en undervisning enligt läro- eller utbildningsplanen för berörd utbildning och rätt att genomföra studierna under den tid som den sysselsättningsfrämjande utbildningen pågår.

Den studerande ska regelbundet delta i undervisningen och göra framsteg i sina studier på det sätt som avses i läro- och utbildningsplanen. Den studerande anses har gjort tillräckliga framsteg i högskolestudierna om han eller

hon avklarat i genomsnitt fem studiepoäng per studiemånad av den studiehelt som hör till utbildningen.

Om inte annat följer av denna lag ska bestämmelserna om mottagande av studieplats, erkännande av kunnande, tillgodoräkning av studier, betyg och intyg, bedömning av studerandes prestationer, rättelse av bedömning av prestation, studerandes rätt till trygg studiemiljö, opartiskt bemötande, anmälan av studierätt, disciplin, tystnadsplikt för studerande samt rättelseyrkande och besvär över en utbildningsanordnarens beslut i landskapslagen om gymnasieutbildning eller landskapslagen om Högskolan på Åland samt de bestämmelser som utfärdats med stöd av lagarna iakttas på den sysselsättningsfrämjande utbildning som ordnas på respektive nivå. I fråga om sysselsättningsfrämjande utbildning som anordnas i samarbete med en extern utbildningsanordnare tillämpas motsvarande bestämmelser som är gällande för utbildningsanordnaren.

8 §

Avbrytande av utbildningen

Om en studerande inte gör framsteg i studierna på det sätt som avses i 7 § 2 mom. eller utan tillstånd har varit frånvarande fem utbildningsdagar utan avbrott, ska arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten fatta beslut om avbrytande av utbildningen.

Utbildningsanordnaren är skyldig att till arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten meddela att de villkor för avbrytande av utbildningen som avses i 1 mom. uppfylls. Innan beslut fattas ska den studerande ges tillfälle att bli hörd. Den studerande ska utan dröjsmål underrättas om beslutet.

9 §

Anställningsförhållande vid lärande i arbete och praktik

Till den del den sysselsättningsfrämjande utbildningen anordnas på en arbetsplats i form av lärande i arbete eller praktik ska den studerande inte stå i ett anställningsförhållande till utbildningsanordnaren eller anordnaren av lärande i arbete eller praktik, om inte den studerande och anordnaren av lärande i arbete eller praktik har kommit överens om något annat.

10 §

Avtal om lärande i arbete och praktik

För den tid som utbildningen anordnas på en arbetsplats i form av lärande i arbete eller praktik ska ett skriftligt avtal ingås mellan utbildningsanordnaren, anordnaren av lärande i arbete eller praktik och den studerande.

Av avtalet ska framgå

- 1) målen för lärandet i arbete eller praktiken,
- 2) när och var lärandet i arbete eller praktiken genomförs,
- 3) längden per dag för lärandet i arbete eller praktik, som kan vara minst fyra timmar och högst åtta timmar, och vilken tid på dygnet som lärandet i arbete eller praktik sker,
- 4) längden per vecka för lärandet i arbete eller praktiken, som kan vara högst fem dagar, och vilka veckodagar lärandet i arbete eller praktiken sker,
- 5) de uppgifter som den studerande ska utföra under den tid som lärandet i arbete eller praktiken pågår samt
- 6) den lärare som ansvarar för handledningen och hur och under vilken tid handledningen genomförs.

I avtalet ska som villkor ingå att den som anordnar lärande i arbete eller praktik ska lämna in en bedömning av den studerandes lämplighet för arbetet, yrket eller branschen till arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten efter att lärandet i arbete och praktiken har slutförts. Om den sysselsättningsfrämjande utbildningen ordnats för att stöda den studerandes möjligheter att på nytt komma in på arbetsmarknaden ska avtalet innehålla ett villkor om att den som anordnar lärandet i arbete eller praktiken ska lämna in en bedömning av behovet av att utveckla arbetslivserfarenheterna och kompetensen för den studerande till arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten efter att lärandet i arbete eller praktiken har slutförts. Anordnaren av lärandet i arbete eller praktiken kan inte överföra sina skyldigheter enligt avtalet på någon annan.

I enlighet med det som gäller för en arbetstigare ansvarar anordnaren av lärandet i arbete eller praktiken för den studerandes skydd i arbetet vid utbildning på en arbetsplats, även i de fall en studerande inte står i ett anställningsförhållande till anordnaren. Utbildningsanordnaren är skyldig att ordna gruppansvarsförsäkring för de studerande under samma tid.

Om parterna har ingått ett avtal om att lärandet i arbete eller praktiken ska genomföras i ett anställningsförhållande ska bestämmelserna i denna paragraf inte tillämpas.

11 §

Avgiftsfri utbildning

Den sysselsättningsfrämjande utbildningen är avgiftsfri för de studerande.

Den service som tillhandhålls arbetsgivare enligt denna lag är avgiftsfri med undantag av den gemensamt anskaffade utbildning som avses i 4 §.

12 §

Arbetslöshetsförmån

Närmare bestämmelser om tryggnad av arbetslösa arbetssökandes försörjning genom arbetslöshetsdagpenning och arbetsmarknadsstöd finns i landskapslagen (2003:71) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

13 §

Ersättning för resekostnader och boende

En studerande som får arbetslöshetsförmån i form av grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd kan av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten beviljas ersättning för resekostnader och boende under den tid han eller hon deltar i den sysselsättningsfrämjande utbildningen.

Ersättningen är 9 euro per dag. Ersättningen utgör 18 euro per dag om färdvägen i ena riktningen mellan den studerandes bostad och den plats där utbildningen i huvudsak ordnas är minst 80 kilometer. Ersättningen kan även vara 18 euro, trots att färdvägen i ena riktningen mellan den studerandes bostad och den plats där utbildningen i huvudsak ordnas är mindre än 80 kilometer, om deltagandet i den sysselsättningsfrämjande utbildningen orsakar den studerande kostnader för boende. Bedömningen av på vilken plats som den sysselsättningsfrämjande utbildningen i huvudsak ordnas avgörs med utgångspunkt från de uppgifter som finns tillgängliga innan utbildningen påbörjas. Om det inte kan fastställas någon huvudsaklig plats där utbildningen ordnas, anses det att utbildningen ordnas på den plats där den studerande varje gång faktiskt deltar i utbildningen.

En studerande som deltar i en sysselsättningsfrämjande utbildning utomlands har rätt att i ersättning för boende eller andra kostnader under utbildningstiden få 50 procent av det dagtraktamente som en landskapstjänsteman får i ersättning för resekostnader för en tjänsteresa till landet i fråga.

Till en studerande som deltar i en sysselsättningsfrämjande utbildning som ordnas av Stiftelsen Utbildning Nordkalotten betalas 16,82 euro per dag i ersättning för resekostnader och andra kostnader. Inkvarteringen är gratis för den studerande som deltar i en sådan sysselsättningsfrämjande utbildning.

Ersättning betalas för högst fem dagar per kalendervecka. Till dem som deltar i en sysselsättningsfrämjande utbildning utomlands betalas ersättning för högst sju dagar per kalendervecka. Ersättning betalas inte för ferierperioder under utbildningen. Ersättning be-

talas dock för den tid som under vilken den studerande som får arbetslöshetsförmån under en ferieperiod deltar i lärande i arbete eller praktik som hör till utbildningen.

Utbetalningen av ersättningen upphör räknat från den dag då den studerande har avbrutit utbildningen. Utbetalningen av ersättningen upphör också om arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten beslutat avbryta utbildningen.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten kan bevilja ersättning till en studerande som deltar i den sysselsättningsfrämjande utbildningen och som inte har rätt till ersättning enligt 1 mom. eller rätt till ersättning enligt någon annan lag för kostnader som föranleds av deltagandet i utbildningen.

Om inte annat är föreskrivet i denna eller i annan lag ska på ersättning enligt denna paragraf tillämpas vad som bestäms i 11 kap. 2-3, 5-6, 10, 13-15 och 15a §§ samt 13 kap. 1 och 3-8 §§ i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Om arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten betalar ut arbetslöshetsförmån utan beslut i enlighet med 11 kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och mottagaren av förmånen har rätt att få ersättning för resekostnader och boende, kan Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet på motsvarande sätt betala även denna ersättning utan särskilt beslut. Ersättningen betalas då till fullt belopp.

14 §

Rättelse

En sakägare som är missnöjd med ett beslut som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har fattat kan inom 30 dagar, räknat från den dag beslutet delgavs vederbörande, skriftligen begära rättelse hos den beslutande myndigheten. I rättelseyrkandet, som läggs till grund för myndighetens prövning, ska anges vilket beslut som önskas rättat och de omständigheter som rättelseyrkandet grundar sig på. Ett rättelseyrkande ska behandlas utan dröjsmål.

Rättelse får inte begäras om beslutet om antagning till sysselsättningsfrämjande utbildning grundar sig på villkoren i 6 § 1 och 2 mom.

15 §

Besvär

Beslut som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten fattat med anledning av ett rättelseyrkande får överklagas hos Ålands förvaltningsdomstol.

Besvär om lagligheten av landskapsregeringens beslut får anföras hos högsta förvaltningsdomstolen.

Besvär över beslut får inte anföras om beslutet om antagning till sysselsättningsfrämjande utbildning grundar sig på villkoren i 6 § 1 och 2 mom. I ett antagningsbeslut som bygger på personens lämplighet får dock besvär anföras om det gäller någon annan utbildning än den som avses i 4 §.

16 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft 1 januari 2016.

Mariehamn den 10 september 2015

CAMILLA GUNELL
lantråd

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1988:39) om sysselsättningsfrämjande utbildning.

17 §

Övergångsbestämmelse

På ärenden som har inletts före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Fredrik Karlström
föredragande minister

